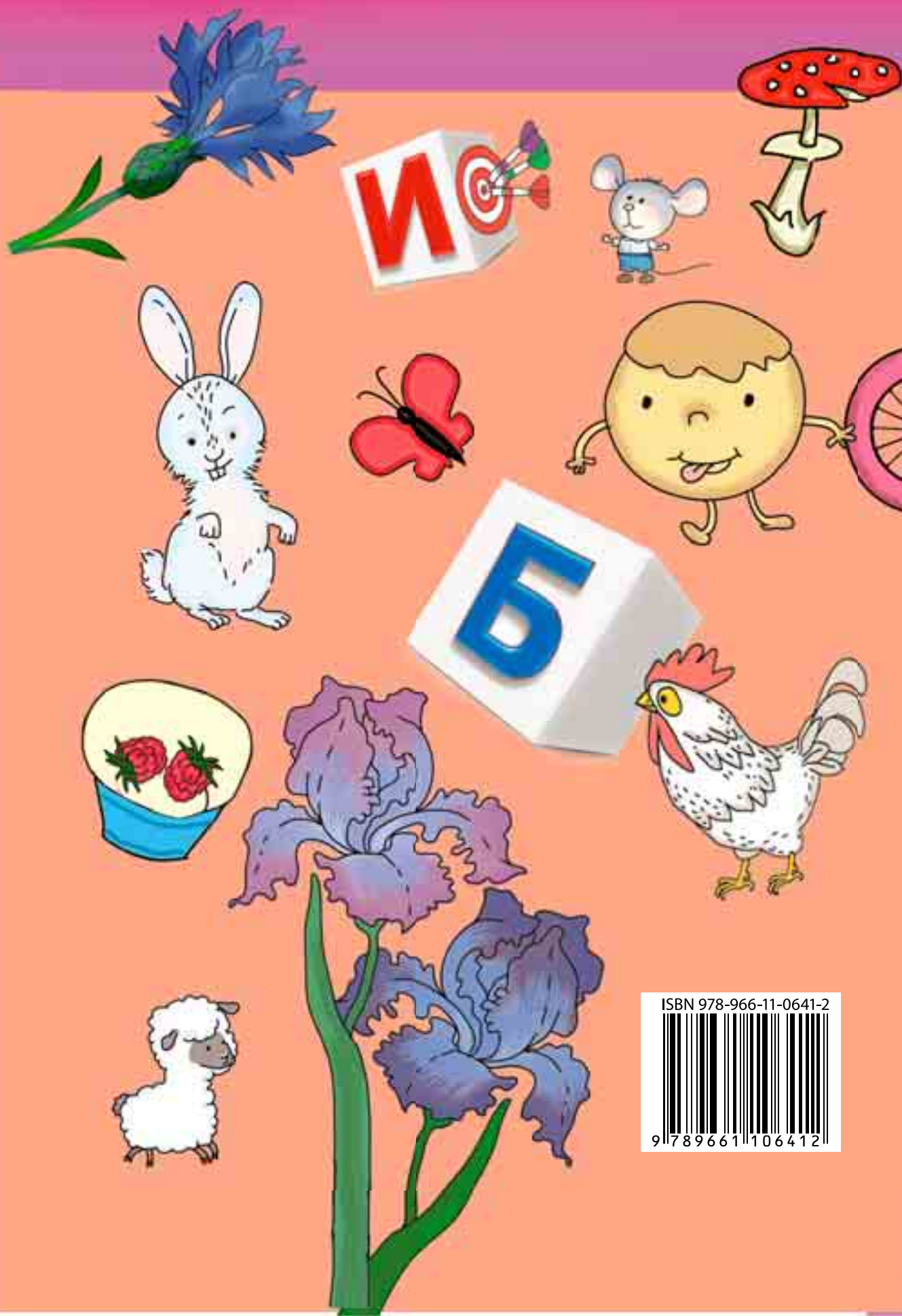

2018

Українська мова

БУКВАР

Частина 1

Світлана Тарнавська
Віра Науменко

Українська мова
БУКВАР

Частина 1
1 КЛАС

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

*Музика Михайла Вербицького
Слова Павла Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Світлана Тарнавська
Віра Науменко

Українська мова

БУКВАР

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Київ
«Генеза»
2018

УДК 811.161.2-028.31(075.2)

T21

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України
від 06.07.2018 № 734)*

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Х у д о ж н и к и:

Наталія Задорожна, Тетяна Семенова, Світлана Железняк

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— розкажи

— поміркуй

— послухай; прочитай, якщо
вмієш

— перевір себе

Тарнавська, Світлана

T21 Українська мова. Буквар : підруч. для 1-го кл. закл.
заг. серед. освіти : (у 2 ч.) : ч. 1 / Світлана Тарнавська,
Віра Науменко. — Київ : Генеза, 2018. — 112 с. : іл.

ISBN 978-966-11-0619-1.

ISBN 978-966-11-0641-2 (Ч.1).

УДК 811.161.2-028.31(075.2)

ISBN 978-966-11-0619-1

ISBN 978-966-11-0641-2 (Ч.1)

© Тарнавська Світлана,
Науменко Віра, 2018
© Видавництво «Генеза»,
оригінал-макет, 2018

ШКОЛА

ПЕРШИЙ ДЗВІНОК

Вересень щедро сонцем
зігрітий.
В школу повсюди сходяться
діти.
Квіти барвисті в них у руках,
вогники щастя ясніють в очах.
В кожного радісна усмішка сяє.
Дзвоником першим їх школа вітає.

Іванна Блажкевич

ВІТАННЯ. ЗНАЙОМСТВО

! _ _ .

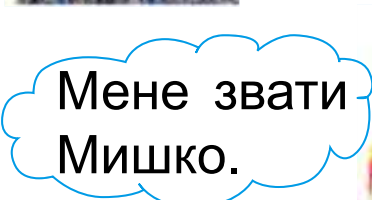
_ _ ! _ _ ?

Я вчителька.

Я вчитель.

Мене звати
Мишко.

Я Оленка.

СЛОВО. РЕЧЕННЯ

_____!
_____?

_____, ____?
_____!

_____?
_____.

_____!
_____.

_____!
_____.
_____.
_____?

КЛАС

└ ─ ! └ ─ ─ ?

□ □

□ □ □

СКЛАД. НАГОЛОС

.....
 Л _ _ _ _ , _ _ , _ _ , _ _ .

ГОЛУБИЙ ДЗВОНИК

Рано в тиші лісовій
 дзенькнув дзвоник
 голубий,
 і почався у пташок
 на галявині урок.

Василь Заєць

ХТО? ЩО?

└ _ _ .
└ _ _ ?

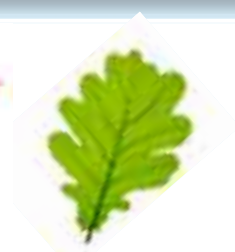
└ _ _ ?
└ _ _ .

ОЛЕНЯТКО

У лісі телятко,
мале оленятко —
тонесенькі ніжки,
малесенькі ріжки.
Білесенькі плями
такі, як у мамі.
Анатолій Загрудний

└ — — — , — , — , — .

МАЯТ

Мама, тато і я.

ЩОБ НЕ
ЗАПІЗНИТИСЬ

Мама черепаха
в серпні перший раз
проводжала сина
в школу, в перший клас.

А чому це в серпні?
Ясно нам чому:
щоб не запізнитись
на урок йому!

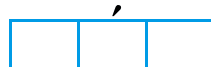

Грицько Бойко

ЩО РОБИТЬ? ЩО РОБЛЯТЬ?

— —, —, —.

МАВПЕНЯТКО

Гойдаюсь на шторах,
немов на ліанах:

— Не хочу цукерок —
давайте банани.

Стрибаю, дражнюся.

Дивується татко:

— У нас завелось
якесь мавпенятко?

Руслана Скачко

було

тепер

буде

└ ─ ─ ─ .

└ ─ ─ ─ .

└ ─ ─ ─ .

└ ─ ─ ─ .

СКОРОМОВКА

Моя мама маму має.
Мама мамі помагає.

МОВА. МОВЛЕННЯ

_____?

_____.

_____.

_____.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Золоте курчатко
в золотій торбинці
принесло сьогодні
літери дитинці.
А дитина з літер
збудувала слово.
І звучить, як пісня,
українська мова.

Ганна Чубач

СІМ'Я. РОДИНА. БАТЬКІВЩИНА

└ ─ . └ ─ ─ ? └ ─ ─ !

Є у сонця небо синє,
і гніздечко — у пташини.
А у кожної людини
є матуся — Батьківщина.
Наша зветься — Україна.

Ганна Чубач

СКЛАДАЄМО РОЗПОВІДЬ

□ □

□ □

□ □

□ □ □

□ □ □

□ □ □

КАЗКИ. МУЛЬТФІЛЬМИ

ЗВУКИ. БУКВИ

Л _ .

Л _ _ ?

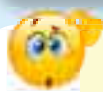
Л _ !

—о—о—

о—о—

—о—о—о

а

м

—

о

САД ВЕСЕЛИХ ЛІТЕР

У саду живуть вони,
букви пишномовні.
І під наглядом весни
їх росте розмова.

У садкові стільки чар,
як у дивній хаті.
Зветься той садок —
Буквар,
дорогі малята.

До тих літер діти йдуть,
щоб розмову чути.
Кожному у тім саду
має добре бути.

Букви скупані в росі,
у траві шовковій.
Тож послухаймо усі
мудру їх розмову.

Оксана Довгань

Аа

Аа

о - о́ - о

антена

-о -о́ -

банан

а

а

А!

А-а-а.

а-а
А-а-а!

А?

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

а

_____ .

?

.....

о- -о-

о- -о-

о- -о- -о-

.....

_____ .

— — — — .

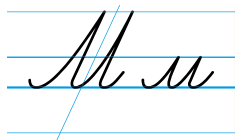

Ось і школа, ось і клас,
він давно чекає нас.
І прийшли ми всі сюди,
щоб учитись і рости.

Платон Воронько

М м

—о—

мак

—о—

сом

Ам!
Ам-ам!

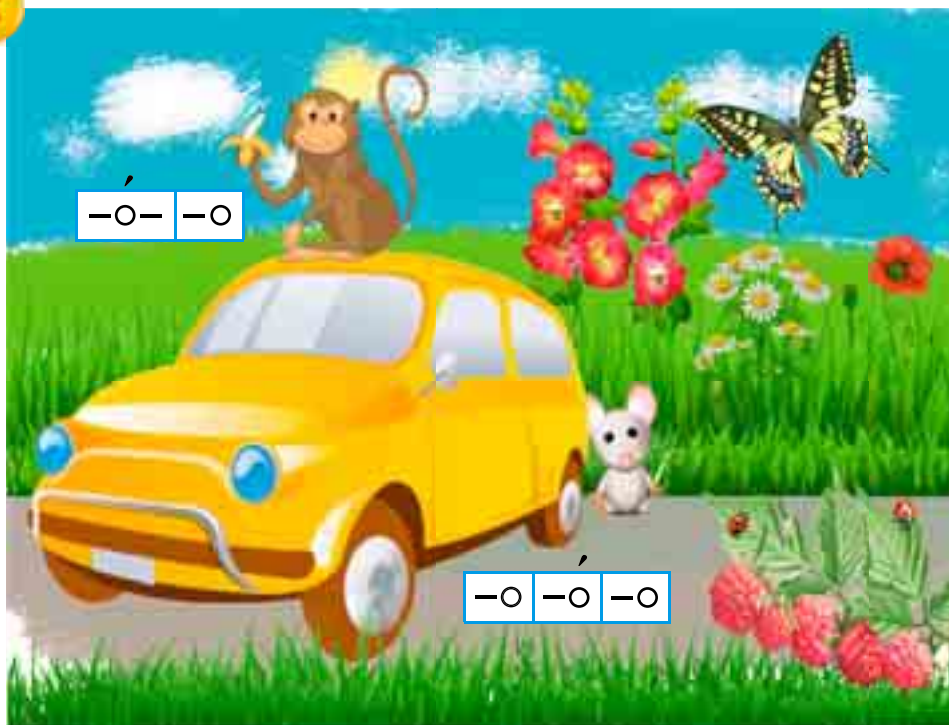
а < м → а < м

м < а → м < а

м а м а

мама

— — .

— — — , — .

А а М м

ам ма
Ам Ма

а А м М

Мама?
Мама!

Мама _____.

—о—о́—о—

?

—о—о—о́—

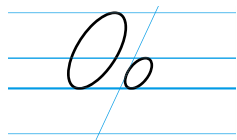
-á ma

ma -- a

Майстер на всі руки.

Oo

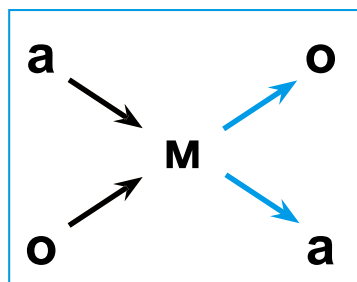

—о —о —о́

молоко́

о —о́

оса́

мама

мамо

О! Мамо?

О! Мама!

О!
О-о-о!
А!
А-а-а!

└ ─ .

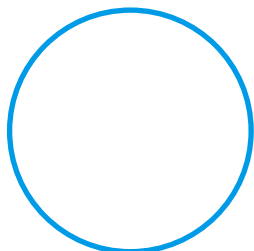

ам	ма	Ам	ама	амо
ом	мо	Ом	ома	омо

—о —о —о—

о́ - о

- о́ - о

- о́ - о - о

о́ - о́ -

Олег

о́ - - о́ -

Остап

о́ = о

Оля

о́ - о́ - о

Олена

└ ─ ─ . └ ─ ? └ ─ ─ !

○ = ○ -○-

○ = ○ --○

ОГІРОЧКИ

На горóді у Оленки
огірочки — отакенькі.
Поховались в холодочку
оксамитових листочків.
Огірочки просять дощик
принесті водиці горщик.

Леся Вознюк

Т т

Т т

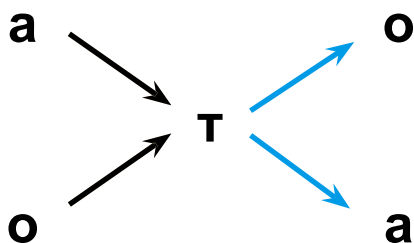
-о--

торт

--о-

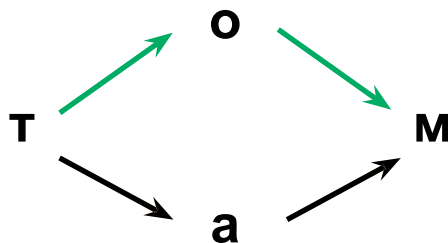
стіл

ат
от

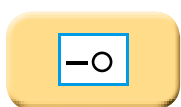
та
то

ата
ато

та-та
та-то

там
том

Там Том.

А там Тома.

Т

Т

ма -

томат

-о -о́- -о

ма

ма

та

то

мама
тата

Мама.
Тато.

— Мамо! Мамо! Там тато.

— Тато _____.

РОЗМОВА

— Лі**т**ак?

— **Т**ак!

— У вікні?

— Ні, он **т**ам.

— Сам?

— Не сам, із хмариною **т**емно-синьою.

— **Т**ак **т**о ж місяць небо міс**и**ть,
хлібчик сонця пече.

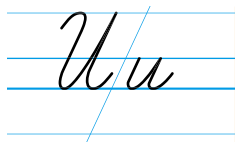
— А хмара?

— Гаряча пара від хлібця в небо **т**ече.

Іван Андрусак

И и

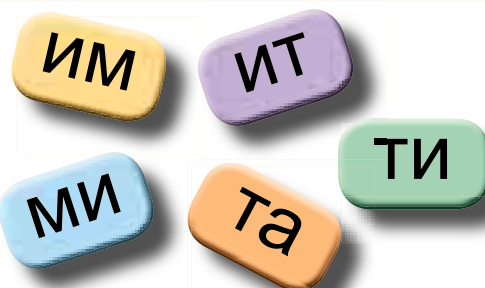
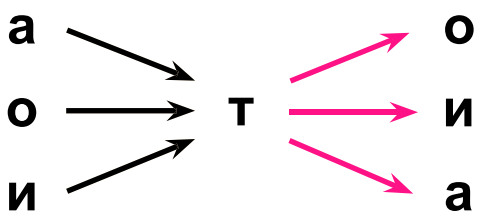

— о — о' — о

сини́ця

— — о —

гриб

— и —

.....
 _ _ ? _ _ . _ _ _ .

мí - о

А-а-а!
О-о-о!
И-и-и!
О-о-а!
А-и-о!

— — — ! — — — ? — — — .

У мами мій о.

Мама мій а

Том ———: —И-и-и!

ми

ти

та

ма

ми

то

мити

там

мама

мати

тим

мамо

мама

Тома

мами

Спи, дитинко, спи,
очка зажмури.
Можеш, рибко,
тихо спати,
над тобою твоя мати
шепче молитви.
Спи, дитинко, спи.

З народного

Н Н

Н Н

-о - -о́

ни́тки

-о -о́ -

каву́н

а → н → о
о → н → и
и → н → а

но

он — он — он	но — но — но	оно
ан — ан — ан	на — на — на	ана
ми — нам	ма́мина	ини

Н

Н

Н

нам	ним	тин	нота
нами	ними	тини	ноти

—о —о́

<u>А</u> нна	Тома	Нана
<u>А</u> нтон	Ната	<u>Н</u> онна

Он тин. Там АНТОН, Анна, Тома, Ната.

— На, Анно,

— А нам?

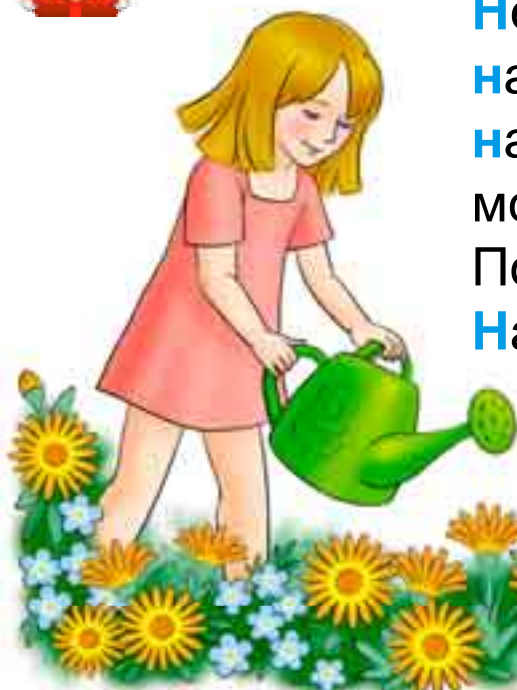

АНТОН _____.

Н

Незабудки —

наче небо,

нагідкі —

мов сонечко.

Поливає, доглядає їх

Настуся-донечка.

Ліна Біленька

У у

У у

о -о-

удáв

-о- -о- -о-

кeнгу́ру

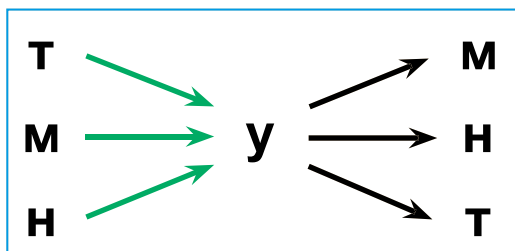
У-у-у!

У-у!

У-у! У-у!

ум	му
ун	ну
ут	ту

У мами — Наум.

У _____ — _____.

У _____ — _____.

А у _____ ?

мі́мо	тут	уто́ма
мі́ти	там	тума́н
ну́мо	тин	тми́н

На́ум	мама	А́нна
А́нтон	тато	Но́нна

А-у-у!

Мамо! Ма-а-мо-о!
 Тату! Та-а-ту-у!
 Анно! А-а-нно-о!
 Нонно! Но-о-нно-о!

— Та́ту, а-у-у! Мамо!
 — Тут! Ми тут, Нонно!
 Он Наум. А ми тут.

┌ — — — .
 ┌ — — .
 ┌ — ?
 ┌ — .

—о—

—о—о́=о

лук

лак

сині́ця

суні́ця

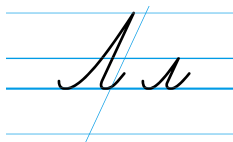

Між голосні́х —
важли́ва буква **у**.
Ви, діти, запитáєте:
«Чому?»
— Без букви **у**
не вимовить диті́на
святé і гóрде слово —
украї́на!

Мирослав Артимович

Лл

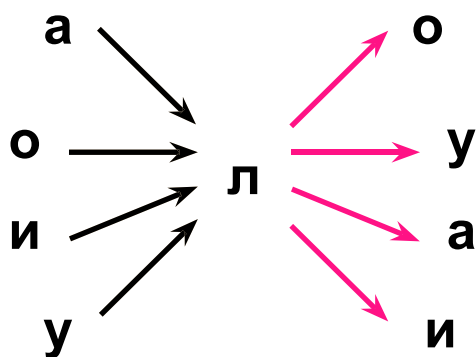

—о—

лис

о —о—

орéл

мі́ло
мі́ли
намі́лили

ли́ла
ли́ли
налили́

—о—о́

—о́—о—

—о—о—

лин — лині́

ла́ма — лами

моло́ли

лан — лані́

млин — млині́

намоло́ли

ма́ли	мали́на	<u>А</u> лла
ма́ло	мани́ла	Лола

Там мали́на. Мали́на мани́ла.

Лола _____ мали́ну.

— У Лоли ма́ло малини?

— Та , ма́ло малини.

А чому?

луна́ — лунáти
А-а! О-о!

ВІТАННЯ

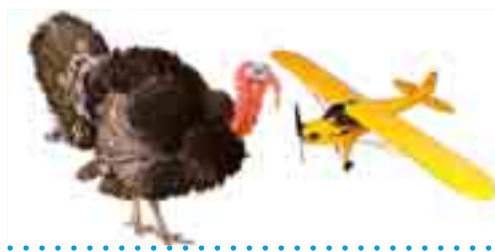
Літака спитав Лелека:
— Ти куди летиш?
— Далеко:
в Україну — рідний край!
— То, будь ласка, помахай
над моїм гніздом-селом
хоч однесеньким крилом!

Ігор Січовик

І і

І і

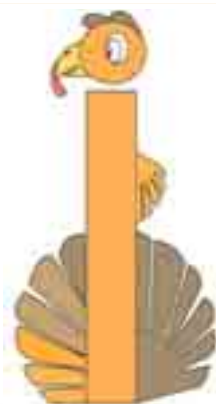

о - о́ -

індік

о - о́ -

літак

	о		и		і	
м	ом	мо			ім	
т			ит	ти		ті
н	он	но			ін	
л			ил	ли		лі

— — — ?

— — — .

тіло	літо	Ніна
тіла	<u>лі</u> <u>ті</u>	Ліна

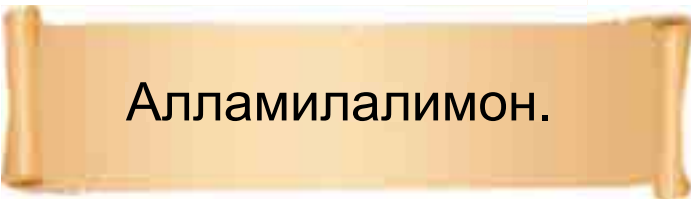

Ніна та Ліна мили лимони.

У Ніни лимон. А у Ліни лимон.

— На, Ліно, лимон.

— Нумо, нумо _____ лимони.

Аліна та Інна.

Ніла

У Ніли

Міла

У Міли

Тіна

У Тіни

Ліна

У Ліни

і

—

_____.

і

—

_____.

і

—

_____.

лис

ліс

кит

кіт

Мінітьс^я, іскрітьс^я іній:
він ліловий, білий, синій.
Всім малює в подарунок
дивовіжний візерунок:
цвіт акації, нарцисів,
ніжних лілій та ірисів.

Леся Вознюк

1.

2.

НОТИ

МОТИВ

3.

○—	ам	ом	ум	им	ін	іт
	ан	от	ут	ин	ім	іл

4.

—○	ни	на	но	ну
	ми	ма	мо	му
=○	лі	ні	мі	ті

5.

Там

Там Антон і тато.

Тут

А тут мама та Ілона.

6.

нам	тин	ним	Ната
там	тим	нині	тато

7.

У мами _____.

У Ніни _____ з нотами.

У Наума _____?

Так, Наум _____ _ _____.

_____ . _____ ? _____ .

В в

В в

—о —о —о

ворона

—о —о

слива

о—	ав	ов	ив	ув	ів
—о	ва	во	ви	ву	
—о	ві				

— — — ? — — — .

ВІН

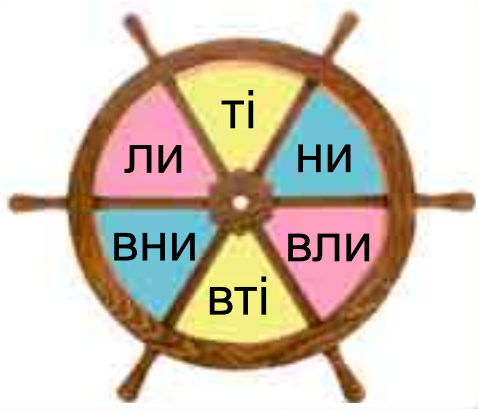
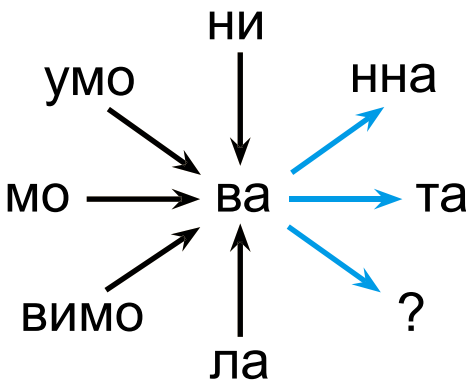
ВОНА

ВОНО

ВОНИ

мова	мова	вів
умова	вимóва	ві́вів
умóвив	ві́мовив	лові́
умóвила	ві́мовила	лові́в
умóвити	ві́мовити	ві́ловив

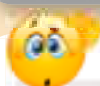

Іван та Віта ловили линів. У Віти 1 лин. У Івана 2 лини. Вони - ловили лини.

новá
у **новóму**
на **новóму**

нива
на ниву
на ниві

вліво
вміло
авто

ва́нна

Віта
вітамін
вітаміни

віта́ли
віта́ти
віта́тиму

Іван
Іва́нна
Віталі́на

У Віти вітаміни. В Іва́нни віти мали-
ни. Вони налі́ли мамі .

сл ва

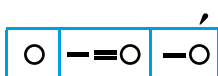
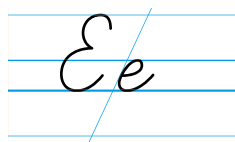
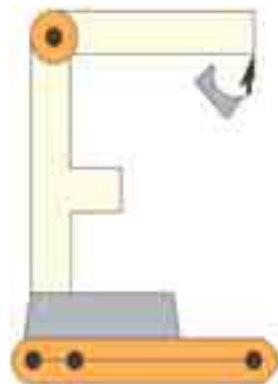
а

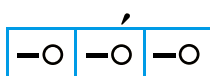
У **во**ло́шки-к**ві**точки
волошкó**ві** діточки,
весело **в**сміха́ються,
ввічливо **ві**та́ються:
— **Ві**вці та корó**ви**,
бу́дьте **в**сі здо**ро**в**і**!

Леся Вознюк

Е е

ескімó

лелéка

о—	ем	ет	ен	ел	ев
—о	ме	те	не	ле	ве
о—о	еме	ете	ене	еле	еве

ліва

ліве

е

о -- о́ --

малá
малé

менí
менé

Олéна
Éмма

У мами ен.

У мэне теле он.

У тата антéна.

Л _ _ .
Л _ _ _ !

Ему _____ в
Австралії.

Лелека _____
в Україні.

на
ви —————> летів
? —————>

ат —————> лет
ом —————>

На _____ тато.

У мет - ó — _____.

Валентин, Віолетта, Лев,
Емма — імена.

Ему з Австралії —

панночка мила:

тон**е**нька талія,

мал**е**нькі крила.

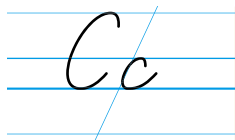
Ото б щ**е** почути

її голосок...

Та жаль — заховала
голівку в пісок.

Іван Андрусyak

С с

—о —о́

сова́

7

—о—

сім

ли ↙ ↘ лі → ↗ ні с ↖ ↗ он ин ом	ліс	син	сом	лис
	ліс ^і	син ^і	со́м ^и	лі́с ^и
	ніс	сон	сам	оса
	носи	с ^{ни}	усі	о́си

ве ла
с
не на

ті — то
с
мі

ила
с
ало

— — ?

— — — .

— — .

ніс

ві

?

У мами анана́с.

У мами анана́с?

У мами анана́с!

На столі — . На стіні — .

На сливі — . А на сосні — ?

На сосні — .

сло́во — словá

слива — сли́ви

сосна́ — со́сни

слон — слоні́

світ
світло
світіло
світіти

сум
сумно
сумував
сумувала

Сонях в полі
зупинівся
і на сонце задивівся.
Скоро й сам у день
погожий
сонях став на сонце
схожий.

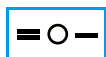
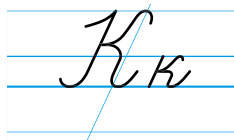
Віктор Дзюба

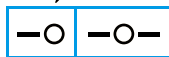
лев	нов <u>е</u>
лин	село
сон	?

Н О В О С Е Л И
 ↓ ↓ ↓
 О С И

К к

кіт

кóник

о-	ак	ок	ик	ук	ік
-о	ка	ко	ки	ку	
=о	кі				

Ко-ко-ко!

Куві-куві-куві!

Зелені ми, як трава,
наша пісенька: «Ква-ква».

ка
ма
Ки

→ → →

линка

клен
ко́ник

Клим
Максим

Оксана
Микола

Он клен. Коло клена коник. Коло
коника Клим та Максiмко.

На конику Оксанка:

— Но, конику, но!

— Мамо, мамо! Оксанка на коні!

К

кім
та

?

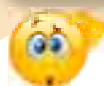
мак
маки

ма́ківки

ма́ківка

У Каті коса.
Ото коса!

І в Ко́стика коса.
Він косі́тиме.

Ми на косі.
Коса вели́ка.

ЛИСТ — листивка

онúk — онúка —
онúки

він

и

к

о

вели́кий — мали́й
нові́й — старі́й

весéла — сумна́
мо́кра — ?

сила
сини
нива

лис
кава
?

П п

П п

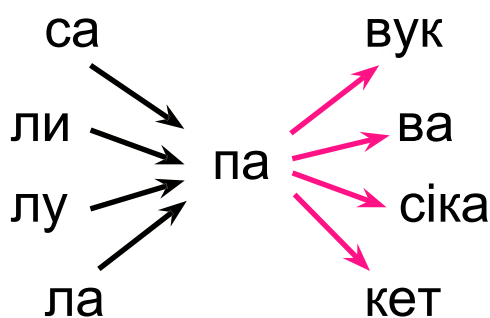
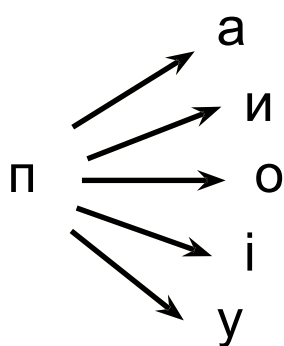

—о— —о—

півник

—о— —о—

ма́впа

— — — — ?

КОТИКИ

ПІВНИКИ

└ ─ ─ . └ ─ ─ ?

Котик у лісі. Лиска стукала у вікно.

А Півник:

— То-ток, то-ток, не велів коток!

Потім Півник співав:

— Котику-у, несе мене Лиска за кленові ліси! Спаси мене!

З народного

липа — ліпка

пила — пiлка

сапа — сiпка

└ ─ ─ . └ ─ ? └ ─ ─ !

У нас пасіка. Тато виніс вулики на
полоніну.

Там сім вуликів. Павлик і Поліна коло
тата.

Вони ласували .

пе
л

32145
липка

?

поли
 ↗ в
 ↘ ла
 ↘ вав
 ↘ ти

Пилі́п
Пана́с
Павло́
Полі́на

Панас поли́в
липку.

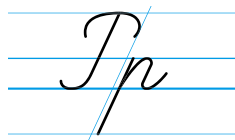
Полі́на поливала
квіти.

СКОРОМОВКА

Павло́ і Пилі́пко полива́ли липки.
Ві́росли липки в Павла́ і Пилі́пка.

Рр

—о —о́ —о

раке́та

—о — —

тигр

о—

ар
ур
ер

—о

ра
ру
ре

—о—

кра
кру
кре

—о—

пра
про
пре

— — —

р а к
і

ра М а
н

кр и к
о

воро т а
н

Мур мурували.

— Мур-мур, —
муркотів кіт.

└ — .
└ — — — .

Краплина роси — перлина.

р ак — л ак

рі ки — лі ки

сі ра — сі ла

о ко

мі м

ко рок

ту т

Пи лип

Ал ла

Хто вони?
Карлсон,
Малий
і фрекен
Бок.

Віра
Варвара

Віктор
Пётрик

Руслана
Роман

ТУРИСТИ

Руслан, Роман, Варвара та Віра — туристи. Вони поставили намет. Навколо трави і квіти.

Потім наловили карасів. Варвара та Віра варили суп.

1.

⁵ к	³ л	¹ м
² о	⁴ о	⁶ о

2.

¹ с ₃	² и ₂	³ р ₁
--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

3.

Ніна Ната Павло Антон	Ніні Наті Павлу Антону	у Ніни у Нати у Павла в Антона
--------------------------------	---------------------------------	---

4.

по ↗ літ ↘ піл	м ↘ істо т ↗	урок — ур ^о ки ранок — р ^а н ^к и роса — ро ^с і ^н к ^а
---	---	--

5.

<u>ро</u> ст ^е ві <u>ро</u> ст ^е	по ^е т поет ^е са	в ^т ома — в ^т омі ^т и нов ^а — новин ^а
---	---	---

6.

іріс

іріс

коса

7.

те́атр
акто́р

оркестр
артист

скрипки
квитки

8.

У ТЕАТРІ

Ми купили квитки в театр. У театрі вистава. Співали артисти, виступали актори. Марта, Лариса, Іринка — малі актриси.

У театрі весело. Ми принесли квіти акторам.

Й й

—о=

гай

=о=

рій

о=	ай	ой	ей	ій	ий
	Ай!	Ой!	Ей!		

ра
рі
ри

→ → → й

м
тв
св

→ → → ій

кра
кле
вли

→ → → й

Он висóкий пліт. Коло плóту квітнік.
Там іриси й айстри.

— Полий, Марійко, квіти, — попросив
Валерій.

Слів на вітер не кідай.

мак

?

—о— —о—

ліловий

=о—

синій

Новий ____.

Кислий ____.

Високий ____.

ліній
копій

ка

10 копійок

50 копійок

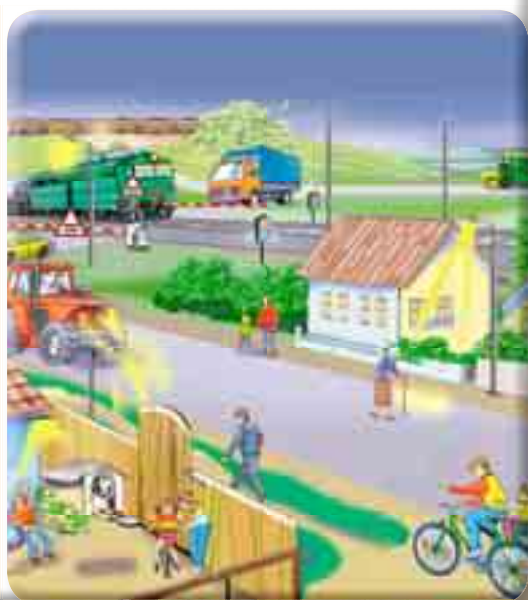
й о -

коровáй
соловéй
трамвáй

Йóсип
Матвiй
Іріна

Мій край

— айка

майор

район

районний

майор

майоріти

гай

гайок

Мій тато

орденом.

Його нагородили

за нього.

Ми раді

Йосип — майор.

Дд

Дд

—о—

дуб

==о'—о—

д'ятел

о—	—о	=о	ме ім д йо иво
од уд ад ид ед ід	до ду да ди де	ді сі ті	

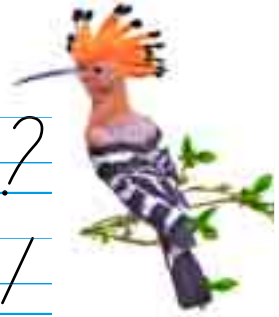

— — — ?

— — .

СКОРОМОВКА

Дім одуда на дєреві?
На дереві дім одуда!

Іде Даринка по воду. Відро велике.
Даринка покликала Дениса.
Вони донесли відро додому.
Славні діти!

ди

нок

бу

?

ло

ні

до

?

один

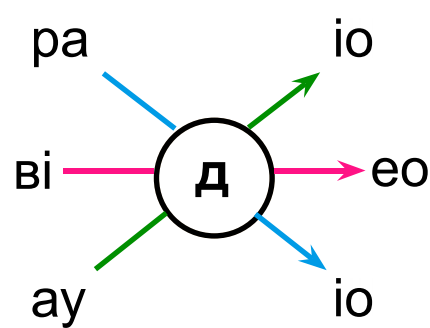
два

три

да

ДІДУСЕВІ ОНУКИ

Дмитрик і Надійка — онуки діда Дениса.

Улітку вони допомагали носити воду. Діти поливали помідори.

Радісно дідусеві!

рід
рідна
рідний

345612
родина

?

_ _ _ . _ _ _ ? _ _ _ !

дим
димок
димовій

мед
медок
медовий

сад
садок
садовий

*Дніпро, Десна, Дунай –
великі ріки.*

д

да

до

ди

ду

ді

де

т

та

та

ти

ту

ті

те

Т ? Д

дим — тин
двір — твір
діло — тіло
дворі — творі

дрóва — трава
плід — пліт
радiли — летіли
Дiна — Тiна

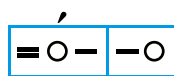
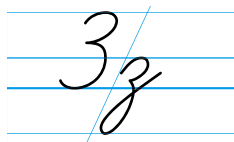

НАША МОВА КАЛИНОВА!

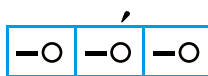
Наша мова калинова
і ласкава, і медова,
і багата, і не бідна, —
от що мова наша рідна!

Павло Тичина

З з

зірка

береза

	аз	оз	из	уз	із	ез
	за	зо	зи	зу	зі	зе
	заз	зоз	зиз	зуз	зіз	зез

зо́лото

золотé

золоті́й

золоті

казка
казко́ві

зима́
зі́мно

казати
зимо́вий

КАЗКОВИЙ ЗА́МОК

За містом — за́мок. За́мок сла́вний,
ста́ровинний.

Діти завітали до замку. На́дворі
морозно, а в залі тепло.

Мороз ро́зписа́в вікна кра́сивими
візеру́нками. На склі візерунки — зірки,
звірі, за́витки. Казковий замок!

за́мок

замо́к

за $\begin{cases} \text{сув} \\ \text{спів} \\ \text{мет} \end{cases}$

з $\begin{cases} \text{вук} \\ \text{вір} \\ \text{нак} \end{cases}$

Морози ранкові
узіймку на вікні
візерунки казкові
дарували мені.

ЗИМОВА КАЗКА

Усе навколо заснуло в зимóвому сні.
Великі замети намела зима на дорозі.
Замерзли озера та ставки.

Звірі позасинали. Заснули ведмеді.
Інколи визирне з лісу вовк.

А в оселі тепло й весело. До дітей
завітав Св[■]тий Миколай. Приніс пода-
рунки — санки та ковзани.

Станемо на ковзани — і на ковзанку!
Зеник посадив Зіну на санки й повіз.

Стемніло. Засвітилис[■] зимóві зорі.
Надво́рі запанувала зимова казка.

з	за	зо	зи	зу	зі	зе
с	са	со	си	су	сі	се

зуб — суп
зірка — сірка
зліва — слива
зіна — сіно

коза — коса
ка́зка — ка́ска
віз — ніс
ВОЗИТИ — НОСИТИ

СКОРОМОВКА

Ріс ла́врик — не доріс.
Ліз ра́влик — не доліз.

Оляна Рута

Водити за носа.

Задирати носа.

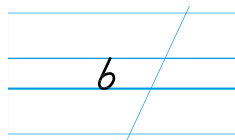
Піна з мила.

Піну змила вода.

Л О З А — К О З А — К О С А — К О Р А

ь

о́ - о = -о -о -о́ = -о

о́лень

парасо́лька

н — нь	л — ль	с — сь	з — зь	т — ть	д — дь
ен	ул	ос	аз	ит	ід
ень	уль	ось	азь	ить	ідь

син — синь

лан — лань

зліз — злізь

біль

сіль

день

У супі
У лісі

?

рись.
рис.

лосі — лось
коні — кінь
óлені — óлень
півні — півень

тіні — тінь
нулі — нуль
карасі — карась
óкуні — óкунь

СКОРОМОВКА

На старі пенькі
вилізли опеньки.
Опеньки маленькі,
а пенькі старенькі.

Знак м'якшення. Цей знак
не читаєть^ься ніяк.

З ним, наприклад, кажем: галь^ь-ка,
а без нь^ього твердо: гал-ка.

Віктор Дзюба

та́то — тату́сь

ді́д — діду́сь

Петро́ — Петру́сь

Павло́ — Павлу́сь

КАРУСЕЛЬ

Дідусь Олесь подарував онуку карусель.

Сьогодні Василько запросив друзів. До іменинника завітали Кузьма й Петрусь. Кузьма подарував альбом, а Петрусь — карамель.

Олень, рись, лось на каруселі закрутилис■, завертілис■.

Радісно всім!

ЬО	НО	ЛО	ТО	ДО	ЗО	СО
	НЬО	ЛЬО	ТЬО	ДЬО	ЗЬО	СЬО

дни — день — деньок

пни — пенъ — пенъок

— = О

— О =

— О = О —

ЛЬОН

Льон — культурна рослина. Він росте в полі. Квіти в льону сині-сині.

Велику користь приносить льон. З волокон льону вит — уть тканину.

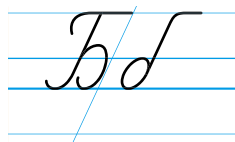

При дорозі, де тополі,
синій льон зацвів у полі.
Біля льону — синя річка,
в небі синьому — синичка.

Анатолій Камінчук

Б б

-о- -о- -о-

банду́ра

=о- -о-

білка

ба

- к
- с
- л
- р

бі

- к
- б
- р

ДУ → б → ИК

КУ → б → УК

СКОРОМОВКА

У Бориса барабан.
Він по ньому:
бам-бам-бам!

б у лка
і

буква
буква́р
буква́рик

а́збука
 абе́тка

На бе́резі ріки.

Бруньки на березі.

БЕРІЗКА

На бе́резі ріки посадили лісок. У ньо-
 му росла маленька берізка. Вона струн-
 ка, з білим стовбуром.

На березі росли бруньки, ніби зимові
 бурульки.

До берізки наблизилис ■ брати Бо-
 риско й Пилип.

— Ой! Вона така красива! — сказав
 Борис.

Берізка низько вклонилась йому.

Булка, булчик, батон –
вироби з тіста.

А барабан, бубон, труба,
кобза – ?

барвінок — Барвінок

бар

брат — браті
братик

Брати _____
у мандрівку.

Браткі — квіти.

Зіна вельми посмутніла:
загубілась лялька Ніла.

Дмитро Вітюк

булава → лава

байрак → ?

борсук → ?

бамбук → ?

бокс
боксёр

басейн
стрибок

баскетбол

б	ба	бо	би	бу	бі	бе
п	па	по	пи	пу	пі	пе

б ? п

бік — пік

ба́лка — па́лка

брати — прати

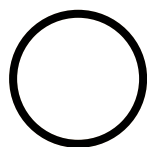
ба́ба — па́па

зу́б — су́п

риба́ — ли́па

риба́ка — рі́пка

руба́ти — ко́пати

бок

ба
н

У виданні використано ілюстрації Олександра Яцкевича, Євгена Рачова, Тетяни Кудіненко, Тоні Вульфа, кадри з мультфільмів «Пригоди Котигорошка та його друзів» (студія «Українафільм»), «Білосніжка та семеро гномів» (студія Walt Disney Pictures), кінофільму «Гаррі Поттер і філософський камінь» (студія Warner Bros.), а також матеріал з відкритих джерел Інтернету.

Навчальне видання

ТАРНАВСЬКА Світлана
НАУМЕНКО Віра

**УКРАЇНСЬКА МОВА
БУКВАР**

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

ЧАСТИНА 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Головний редактор *Наталія Заблоцька*
Відповідальна за випуск *Марія Москаленко*
Редактор *Ірина Коваленко*
Обкладинка, макет, художнє оформлення *Світлани Железняк*
Комп'ютерна верстка *Клари Шалигіної*
Коректор *Любов Федоренко*

Формат 70×100/16.
Ум. друк. арк. 9,1. Обл.-вид. арк. 8,89.
Тираж 13 313 пр. Вид. № 1674.
Зам. № .

Видавництво «Генеза», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088 від 27.04.2016.

Віддруковано у ТОВ «ПЕТ», вул. Ольмінського, 17, м. Харків, 61024.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4526 від 18.04.2013.

Аа

Бб

Вв

Гг

Ґґ

Дд

Ее

Єє

Жж

Зз

Ии

Іі

Її

Йй

Кк

Лл

Мм

Нн

Оо

Пп

Рр

Сс

Тт

Уу

Фф

Хх

Цц

Чч

Шш

Щщ

Ьь

Юю

Яя

КИТ

-о-

рій

=о=

льон

=о-

ке-глі

-о́--о

ї-жа́к

=о-о́-

кіт

=о-

пень

-о=

ключ

--о-

го-рі́х

-о=о́-

щу́-ка

--о́-о

джин

-о-

о-са́

о-о́

ра́в-лик

-о́--о-

яй-це́

=о=-о́

га́-ва

-о́-о

о́-лень

о́-о=

за́-єць

-о́=о=

ла́-стів-ка

-о́--о=о-о

ка-на́т

-о-о́-

лі-та́к

=о-о́-

м'яч

--о-

п'я-та́

--о-о́

ла́м-па

-о́--о

дя́-тел

=о́-о-

па-ра-со́ль-ка

-о-о-о́=-о

дзвó-ни-ки

--о́-о-о

